LISTY
skřítka Lískáčka
pro rodiny s dětmi

List 1/2014 - ÚNOROVÝ

Líska

Lískáčkovo únorové téma: Sníh

Co nás čeká:

- **Pozorování sněhových vloček** (pro děti od 3 let, aktivita venku, 10 minut)
- **Z čeho je sníh?** (pro děti od 6 let, aktivita venku i uvnitř, 30 minut)
- **Vločka na obloze** (pro děti od 3 let, aktivita uvnitř, 15 minut)
- **Dřevěná vločka** (pro děti od 7 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, 30 minut)

Příběh s Lískáčkem: Lískáček a sněhová vločka

Jitka a Tomáš jsou kamarádi do nepohody. Znají se už odmalička. Vždy je uvidíte spolu a pokaždé budou pátrat po nějaké záhadě, či podnikat dobrodružnou výpravu. Oba dva také spojuje jedno velké tajemství. Mají kamaráda, který je na všech výpravách doprovází. Je tak maličký, že ho dospělí nemohou vidět. Je chytrý, všemu rozumí a nepokazí žádnou legraci. Jitka s Tomášem mu říkají Lískáček, protože ho našli v lískovém oříšku, když v létě seděli u lísky ve stráni.

Od Lískáčka se už naučili spoustu zajímavých věcí. Nejraději s ním chodí objevovat různá tajemství a záhady do nedalekého lesa. Lískáček zase rád chodí k dětem na návštěvu, mlsá domácí sušenky a popíjí bylinkový čaj.

Jednou seděli u Jitky v pokojíčku, pili čaj a pozorovali, jak za oknem sněží. Po chvíli se Lískáček zeptal dětí, jestlipak si všimli, že je každá vločka jiná. Oba nevěřícně zakroutili hlavami.

„No jestli nevěříte, tak mi zkuste najít dvě úplně stejné vločky. Já se klidně vsadím, že se vám to nepovede a vrátíte se s nepořízenou.“ řekl Lískáček s úsměvem na tváři a už si začal oblékat šálu a čepici.

„A taky, že se vsadíme!“ zvolal Tomáš. „A víš co, kdo prohraje, bude muset pomáhat uklízet sníh na chodníku. Podívej se, co ho už venku napadalo.“

A tak se všichni teple oblékli, vzali si lupy a vyrazili na lov vloček. Nejprve je chytali do rukou, ale vločky se jim vždy proměnili v malinké kapičky vody, a navíc je začali zábst ruce. Tak si dali rukavice a už jim ani vločky neroztávali. Každou, kterou se jim podařilo chytit, pořádně prohlédli lupou. Hledali skoro celé odpoledne. Nakonec musel Tomáš uznat, že opravdu nenašli dvě vločky, které by byly stejné.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

nadace partnerství
LIDÉ A PŘÍRODA

Zlínský kraj

Lískáčkovo bádání: Pozorování sněhových vloček

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: lupa, tmavá (nejlépe černá) podložka, v případě nepřítomnosti sněhu můžeme použít námrazu z mrazničky

Motivace: Určitě taky rádi pozorujete padající vločky. Ale podívali jste se někdy na ně opravdu zblízka? Je to tajemný svět nespočetných tvarů, uzamčených do ledové krásy. Zkuste, jestli právě vy nebudete mít to štěstí, a neobjevíte ty dvě úplně stejné vločky. Pokud se vám to povede, tak je určitě vyfoťte, protože budete první na světě!

Postup: Pozorování vloček je velmi jednoduché. Stačí vyrazit ven, nachytat či nabrat vločky na podložku a už je můžeme zkoumat. Nejlépe jsou vločky vidět na tmavé podložce. Nejkrásnější vločky jsou ty čerstvě napadené.

Trocha teorie: Základní tvar vloček je šestiuhelník. Tento tvar během pádu vločky na zem se dále rozvíjí. Vločky rostou, shlukují se a mění v závislosti na podmínkách, kterými prochází. Ale vždy si budou přísně držet šestiúhelníkový tvar. Protože podmínky vzniku vločky jsou u každé vločky jiné, tak i jejich tvar se liší. Dosud se opravdu nepodařilo najít dvě naprosto stejné vločky a podle výpočtů vědců je to i nemožné.

Lískáčkův pokus: Z čeho je sníh?

Věk: od 6 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku (nabrání sněhu do nádoby), uvnitř (roztápění sněhu)

Pomůcky: miska nebo velký kelímek, sníh (nejlépe čerstvý), trychtýř, sklenice, filtrační papír do kávovaru

Motivace: Přemýšleli jste někdy nad tím, proč čerstvě napadaný sníh tolik křupe? Nebo proč spadnout do sněhu je jako spadnout do peřiny? A je sníh opravdu tak bílý a čistý, jak na první pohled vypadá, když se snáší k zemi? Pojďme společně najít odpověď pomocí jednoduchého pokusu.

Postup:

1. Nádobu naplníme sněhem tak, aby byla plná, ale sníh do ní zbytečně nezatláčíme.
2. Nádobu dáme do tepla (nejlépe k topení) a počkáme, až se sníh rozpustí.
3. Podíváme se, kolik nám v nádobě zbylo vody. Je vody stejné množství jako sněhu?
4. Pokud se chceme přesvědčit, jak byl sníh čistý, připravíme si sklenici, do ní vložíme trychtýř a do trychtýře vložíme kávový filtrační papír.
5. Přes filtrační papír opatrně naléváme vodu z roztopeného sněhu. Až nám všechna voda proteče filtrem do sklenice, podíváme se, co nám na papíru zůstalo. Je papír čistý?

Trocha teorie: Pokud do nádoby nabereme sníh a necháme ho roztát, zjistíme, že nám v nádobě zůstane méně vody než bylo původně sněhu. Je to proto, že mezi sněhovými vločkami je velké množství mezer, vyplněných vzduchem. Koli vodny nám v nádobě zůstane, záleží na stáří sněhu, který jsme nabrali. Čerstvě napadaný sníh tvoří jen 3 % sněhových vloček, 97 % připadá na vzduchové mezery mezi vločkami. Čím je

sníh starší, tím je utuženější a obsahuje méně vzduchu. Vzduch také může za to, že sníh křupe. Pokud jdeme čerstvým sněhem, stlačujeme vločky k sobě a unikající vzduch způsobuje křupání sněhu. A stejné je to i s padáním sněhu jako do peřin. Čím více vzduchu, tím měkkčí přistání.

A jak je to s tím čistým sněhem? Čím je sníh starší, tím má v sobě více nečistot, ale ani čerstvý sníh není úplně čistý. Se sněhem se z atmosféry na zem snáší i různé nečistoty, které se sem dostali vlivem lidské činnosti.

Lískáčkovo tvoření: Vločka na obloze

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: kreslící karton A4, houbička, inkoust, mistička na inkoust, zmizík, pracovní ubrus nebo podložku

Motivace: Při procházce venku jste si určitě prohlédli čerstvě napadané vločky. Teď si je zkusíme namalovat.

Postup:

1. Na stůl si nachystáme pracovní ubrus nebo podložku. Do mističky nalijeme inkoust a připravíme si kreslící karton a houbičku.
2. Kreslící karton pomocí houbičky celý rovnoměrně potřeme inkoustem. Dáváme pozor, abychom se neumazali.
3. Kreslící karton necháme uschnout.
4. Zmizíkem na obarvený karton malujeme vločky, které jsme venku pozorovali lupou.
5. Pozor! Papír barví a namalované vločky již nejde vymazat.

Lískáčkovo tvoření: Dřevěná vločka

Věk: od 7 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: provázek, tenké suché větvičky, zahradnické nůžky nebo normální pevné nůžky, (tavná pistole)

Motivace: Při procházce venku si můžeme nasbírat suché tenké větvičky, ze kterých si pak můžeme vyrobit vločky, kterými si vyzdobíme dům.

Postup:

1. Z přinesených větviček si nastříháme tři 12 cm dlouhé „rovné“ kousky a šest tenčích 6 cm dlouhých kousků.

2. Nejprve si vezmeme tři dlouhé kousky větviček, uprostřed je provázkem omotáme a svážeme do hvězdičky.

3. Vezmeme si jednu malou větvičku (6cm) a přelomíme ji na polovinu. Poloviny dáme k sobě a přiložíme k jednomu z konců vločky. Dvakrát omotáme provázkem, pak malé větvičky rozložíme a přivážeme tak, abychom vytvořili malou hvězdičku. Zatáhneme za horní konce malých větviček a vytvoříme vidličku.

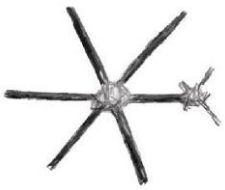

4. Takto postupně dotvoříme všechny konce vločky. Hotovou vločku můžeme například zavěsit do okna.

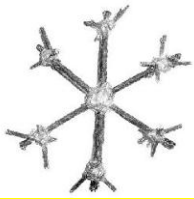

TIP: Abychom nemuseli navazovat malé větvičky na vločku, můžeme si při procházce přírodou rovnou nasbírat rozdvojené nebo roztrojené do vidliček. Místo provázku můžeme taky větvičky k sobě přidělat tavnou pistolí. Práce je pak jednodužší a rychlejší. Poroz ale, ať se nespálíte!

Pochlub se Lískáčkovi: Vyfoť nebo namaluj svoji vločku

Tak co? Bavily vás úkoly, které pro vás skřítek Lískáček připravil? Že je zvědavý, to už víte. A proto by taky rád viděl, jak se vám úkoly povedly.Pošlete mu fotku nebo obrázek,jak se vám podařilo namalovat či vyrobit vločku.. A kam že to máte vaše obrázky posílat? Přímo Lískáčkovi na adresu Liskacek@post.cz. Už se moc těší.

Lískáčkovo opakování: Zkuste si odpovědět

- Co Vás nejvíc bavilo? Co Vás překvapilo?
- Co se Vám nejvíc podařilo? Co jste objevili nového?
- Jsou vločky stejné? Z čeho je sníh?
- Co jste se dozvěděli zajímavého?

Sestavila: Mgr. Lenka Pavelčíková
Odborná spolupráce: Mgr. Veronika Stočková, Mgr. Iva Koutná, Mgr. Marie Kordulová

Únor 2014